

9. *Mit szeretne átélni a város eddigi történetéből, illetve mit nem?*

Az 1970-es árvizet átéltem. Azt semmiképpen nem szeretném újból átélni, pedig az volt az első alkalom, amikor megtapasztaltam azt, hogy mi a szolidaritás. Azt mondják, a nehézségek tanítanak. Úgy tűnik, igaz.

A szép és kellemes dolgokat nem szeretném újra átélni, maradjanak meg olyanok, amilyenek voltak, meg amilyenek alakulnak az idő múlásával az emlékezetemben.

10. *Melyik az a hely, amit soha senkinek nem mutatna meg?*

Fentebb már említettem a Ceaușescu-korszak két torzszülött épületét, a Közigazgatási Palotát és a Szakszervezetek Művelődési Házát, ehhez hoztatték a sírköves Új központot. A Közigazgatási Palotán a városba látogatók jókat mulatnak. Van, akit pásztorra emlékeztet, másokat rakétakilövő állomásra. Az épületben megfordulók „betonrengetegből” jönnek ki a szabadba. Olyan érzés ennek az épületnek a közelében vagy benne tartózkodni, mintha szántszándékkal el akarnák venni az embertől a szépet. Nagy baj! Még nagyobb baj, hogy megszokható, elfogadható része lett a városnak.

SZÁSZRÉGEN – REGHIN – SÄCHSISCH-REGEN

Barabási-Geréb Mária

MÉRTÉK MELLÉ MINTA

1. *Melyik a kedvenc fád?*

Ha egyetlen régeni fa, akkor az az Egyfa. Azt mondják, az 1848-as forradalom emlékére ültették, a belseje beton, hogy megmaradhasson. Nekem cserkészkori emlékek ugranak be róla, nagyon régiek. Kész csoda, hogy még megvan. Ha viszont két fa, akkor gyorsan a nyomában lohol a Dacia-blokk mögötti eperfa, amire még fel is másztunk anno, s aminek a gyümölcse úgy összefestette a kezünket, mint a nemblokkos gyermekekét a dió ősszel.

2. *Mi volt a legutóbbi felfedezésed?*

Egészen friss: szinte teljesen eltűnt az abafáji Huszár-kastély. Elhordták. Ritkán járok arra, és egyre fogy, most már közelít a semmihez. Pedig milyen hangzatos lenne arról írnom, hogy Régenben ott sétálhat az ember, ahol anno Mikes Kelemen és Dsida Jenő. Hát nem.

3. *Melyik a kedvenc sétálóhelyed?*

A Ceres (ejtsd Cseresz) elől indul (ott találka kb. félkor), a Crinul előtt vagy esetleg a Csorgó utcán fel a főtérre, keresztül a központon, aztán a Gyermekcukrászdánál le a Pipa felé, végig a Postaréten és vissza a Cereshez. A téma szempontjából érdektelen, de az is megvan, hogy hol kit kell éppen kukkolni. Tizenkét, -három évesek vagyunk, legalább hárman-négyen, mind lányok, és ez a leghosszabb sétaútvonal.

4. *Kivel íratnád meg a regényét, és miért?*

Kjell Westövel, mert úgy, mint ő, kevesen tudnak városi történeteket írni. Lenne benne kajakozás a Maroson, cipőgyár, sílécek, Kohl Pista bácsi kitömött állatai, Kalabér Laci bácsi tojásgyűjteménye. Még az is lehet, hogy Alexandru Todea élete lenne az egyik szál, ha Westö is úgy gondolja. Régenben készülnének hozzá az illusztrációk, mert abban nagyon ügyesek a régeniek, és a DIO-házban lenne a regény helyi bemutatója. Én pedig irigykednék suttymban, hogy lám-lám Westöt is meghívta a Kemény János Művelődési Társaság, vajon ki találta ki, és hogy sikerült meggyőzniük, és ki hitte volna?!

5. *Melyik épület jut eszedbe, és miért?*

A szász templom (evangélikus templom, de Szászrégenben nem úgy hívják), ott lehet a mondás szerint szemmértéket venni. A mérték mellé min-tát is érdemes, mindig szép, mindig gondozott, sok a virág és ősszel a frissen kipattanó gesztenye. A mellette levő „kicsi ötös” iskolával együtt kerek egész, kicsit mindig bántam, hogy én nem oda jártam.

6. *Mi a csúnya a városodban?*

A „török füstje”, a valóságban feldolgozó vagy enyvgyár, amiről váltig állítják, hogy nem is az. Marosvásárhely felől jól látszik az Istenszéke, távolban a Kelemen-havasok, edzett szemnek akár a Nyergeshegy is, és minden mellett-előtt-helyett a nagy fehér füst, amitől kukkra áll az ember haja, hogy ki hagyja és miért és kinek jó ez.

7. *Hol búsulsz?*

A temetőben, szinte bármelyikben. A családunk Szászrégenben jövevény, még emlékszem azokra az évekre, amikor úgy jártunk világitani, mint ahogy sétálni szokás, hiszen jóformán nem volt akihez. Azóta lett, de szerencsére béke is, a búsulás pedig melankóliává szelídült: ott a Kerekerdő, a relé, az egykori sípálya, alattunk a város, nagy a csend, néha megszólal egy-egy tehén nyakán a kolomp – mi viszont élünk még, és épp Régenben látogatjuk a már ki tudja hol lakó rokonokat.

8. Számodra mi vagy ki a város középpontja?

Jó arra gondolni, hogy pezsgő élet van a városban, kulturális események, színház, irodalom. Hogy vannak olyan sulik, ahová jó (volt) járni, cserkészet, IKE, jó teraszok, ahová ki-, és jó helyek, ahová beülni. Van helyi lap, motorosklub, jótékonykodás, sok jó program és sportolási lehetőség. A város középpontja számomra mindenki, aki elteti, táplálja és belelegzi ezt a soknyelvű-sokszínű spirituszt.

9. Mit szeretnél átélni a városod eddigi történelméből, illetve mit nem?

Szívesen belekóstolnék abba, milyen lehetett, amikor betelepedtek a szászok. Mit hoztak ők, mit találtak itt, milyen lélekkel fogadták őket, merre alakult az együttélés. Van egy honlap, Reener Ländchen a neve, onnan jókat csemegézhet az ember. Elkerülném viszont a járványokat és mindenféle forradalmat. Lehetett volna Egyfát az elmaradt szabadságharc emlékére is állítani, mert helyileg, kicsiben jobban fáj minden ilyesmi.

10. Melyik az a hely, amelyet soha senkinek nem mutatnál meg?

Gyermekkoromban ott is játszottunk a blokk előtt, ahol most a kukák vannak. Kukák akkor is voltak, közvetlenül mögöttük folyt az úgynevezett Kicsi Maros, és volt egy nagy fűzfa a partján, amelyen hintázhattak a nagyok és bátrak. Én kicsi voltam és bátortalan, ezért közvetlenül a víz mellett sem volt keresnivalóm, oda pedig szinte mindenki lesétált – belemosni a Maros vizébe a szemetesvedret. Nagy és zöld koromban jobban szeretném, ha ezt még a fantáziám sem tudná kitalálni.

SZÉKELYHÍD – SÁCUENI – ZICKELHID

Bíró Orsolya

HÁTHA MEGTANUL- HATNÁM A NYELVÜKET

1. Melyik a kedvenc fád?

Nem vagyok a kedvencek embere, mármint nem nagyon rangsorolok dolgokat, de meg tudok nevezni néhány – ha mondhatom így – ikon fát Székelyhídon, ami generációkat köt össze. Ilyen a Stubenberg-kastély ud-